

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
davlat va huquq asoslari
fani o'qituvchisi

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yiliga 11-sinflar
uchun II yarim yillik

DARS
ISHLANMALARI

“TASDIQLAYMAN”

O‘IBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan 11-sinf davlat va huquq asoslari fanidan
I yarim yillik taqvimiy mavzu rejasi**

№	Mavzu nomi	Soat	Sana	Izoh
1.	Jinoyat huquqi	1		
2.	Jinoiy javobgarlik va jazo tizimi	1		
3.	Shaxsga qarshi jinoyatlar	1		
4.	Shaxsga qarshi jinoyatlar	1		
5.	Zo‘ravonlik va uning oldini olish	1		
6.	Zo‘ravonlik va uning oldini olish	1		
7.	Tinchlik va xavfsizlikka qarshi jinoyatlar	1		
8.	Iqtisodiyot sohasidagi jinoyatlar	1		
9.	Boshqaruv tartibiga qarshi jinoyatlar	1		
10.	Jinoyat-protsessual huquqi	1		
11.	Jinoyat-protsessual huquqi	1		
12.	BSB-2. Keys topshirig‘i (50 ball)	1		
13.	Ekologiya huquqi tushunchasi	1		
14.	Ekologik-huquqiy javobgarlik	1		
15.	Ekologik-huquqiy javobgarlik	1		
16.	Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish	1		
17.	Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish	1		
18.	CHSB-2. (40 ball). Ijodiy faoliyat	1		

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Jinoyat huquqi

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: o'quvchilarga "Davlat va huquq asoslari" fani har bir shaxs uchun zarur bo'lgan huquqiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, huquqiy bilimlarini yetuk bo'lishiga, huquqiy xulq-atvor va el-yurt ravnaqiga daxidorlik hissini o'yg'otish. Kundalik hayotida zarur bo'ladigan huquqiy masalalar, darslikda keltirilgan mehnat huquqi sohasidagi ishga joylashish, mehnat shartnomasi, ish vaqti, dam olish vaqti, mehnatga haq to'lash, intizomiy va moddiy javobgarlik kabi masalalar o'quvchilarning mehnat qilish borasidagi zaruriy bilim va ko'nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: jinoyat huquqi, jinoyat protsessual huquqi, atrof-tabiiy muhitni huquqiy muhofaza qilish kabi so'nggi boblar yordamida maktab o'quvchilari jinoiy jazo va uni tayinlash asoslari, atrof tabiiy muhitni muhofaza qilishning huquqiy asoslari bo'yicha muhim va qiziqarli ma'lumotlar haqida tushuncha berish. Vatanimiz taraqqiyotiga munosib hissa qo'shadigan, adolat va qonun ustuvorligi g'oyalariga sodiq, yuksak huquqiy madaniyatli fuqarolar bo'lib yetkazish.

Rivojlantiruvchi: Vatanga sadoqat, jamiyat oldidagi mas'uliyat, qonunga hurmat kabi ijtimoiy fazilatlarni shakllantirish. Ma'muriy huquq bobida keltirilgan davlat xizmatlaridan foydalanish, davlat organlariga murojaat qilish, ma'muriy-huquqiy nizolar ustidan shikoyat qilish, ma'muriy huquqbuzarlik va ma'muriy javobgarlik kabi mavzular o'quvchilar uchun zaruriy bo'lgan nazariy-amaliy bilimlarni rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi — mediamanbalardan zarur ma'lumotlarni izlab topa olishni, saralashni, qayta ishlashni, saqlashni, ulardan samarali foydalana olishni, ularning xavfsizligini ta'minlashni, media madaniyatga ega bo'lish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi — doimiy ravishda o'z-o'zini jismoniy, ma'naviy, ruhiy, intellektual va kreativ rivojlantirish, kamolotga intilish, hayot davomida mustaqil o'qib-o'rganish, kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish, o'z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tutadi.

Dars jihozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish.   b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash:

a) Savol – javob o'tqazish.   b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Jinoyat huquqi - davlat tomonidan belgilangan huquqiy normalar tizimi bo'lib, u jinoyat deb hisoblanadigan harakatlarni, ularga nisbatan qo'llaniladigan jazolarni va jinoyat sodir etgan shaxslarning javobgarligini tartibga soladi.

O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi bilan taqiqlangan, aybli ijtimoiy xavfli qilmish (harakat yoki harakatsizlik) jazo qo'llash tahdidi bilan jinoyat deb topiladi. Har qanday huquq sohasi o'z vazifalariga ega boladi. Jinoyat huquqi ham bundan mustasno emas. Jinoyat huquqining vazifalari shaxsni, uning huquq va erkinliklarini, jamiyat va davlat manfaatlarini, mulkni, tabiiy muhitni, tinchlikni, insoniyat xavfsizligini jinoiy tajovuzlardan qo'riqlash, shuningdek jinoyatlarning oldini olish, fuqarolarni respublika Konstitutsiyasi va qonunlariga rioya qilish ruhida tarbiyalashdan iboratdir.

Jinoyat huquqining prinsiplari - bu ushbu huquq sohasining asosiy yo'nalishlarini belgilovchi muhim tushunchalardir. Jinoyat huquqining asosiy prinsiplari o'zaro teng qimmatlidir. Ularning har biri mustaqil mohiyatga ega bolib, davlatning jinoyat huquqiga oid siyosatini amalga oshirish uchun zarur bolgan bir qator vazifalarni bajaradi.

Jinoyat huquqining asosiy prinsiplari

Qonuniylik

Sodir etilgan qilmishning jinoiyligi, jazoga sazovorligi va boshqa huquqiy oqibatlari faqat O'zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi bilan belgilanadi.

Fuqarolarning qonun oldida tengligi

Jinoyat sodir etgan shaxslar jinsi, irqi, millati, tili, dini, e'tiqodi, ijtimoiy kelib chiqishi, ijtimoiy mavqeyidan qat'i nazar, bir xil huquq va majburiyatlarga ega bo'lib, qonun oldida tengdirlar.

Demokratizm

Jamoat birlashmalari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari yoki jamoalar jinoyat sodir etgan shaxslar axloqini tuzatish ishiga qonunda nazarda tutilgan hollarda jalb qilinishlari mumkin.

Insonparvarlik

Jazo va boshqa huquqiy ta'sir choralarini jismoniy azob berish yoki inson qadr-qimmatini kamsitish maqsadini ko'zlamaydi.

Odillik

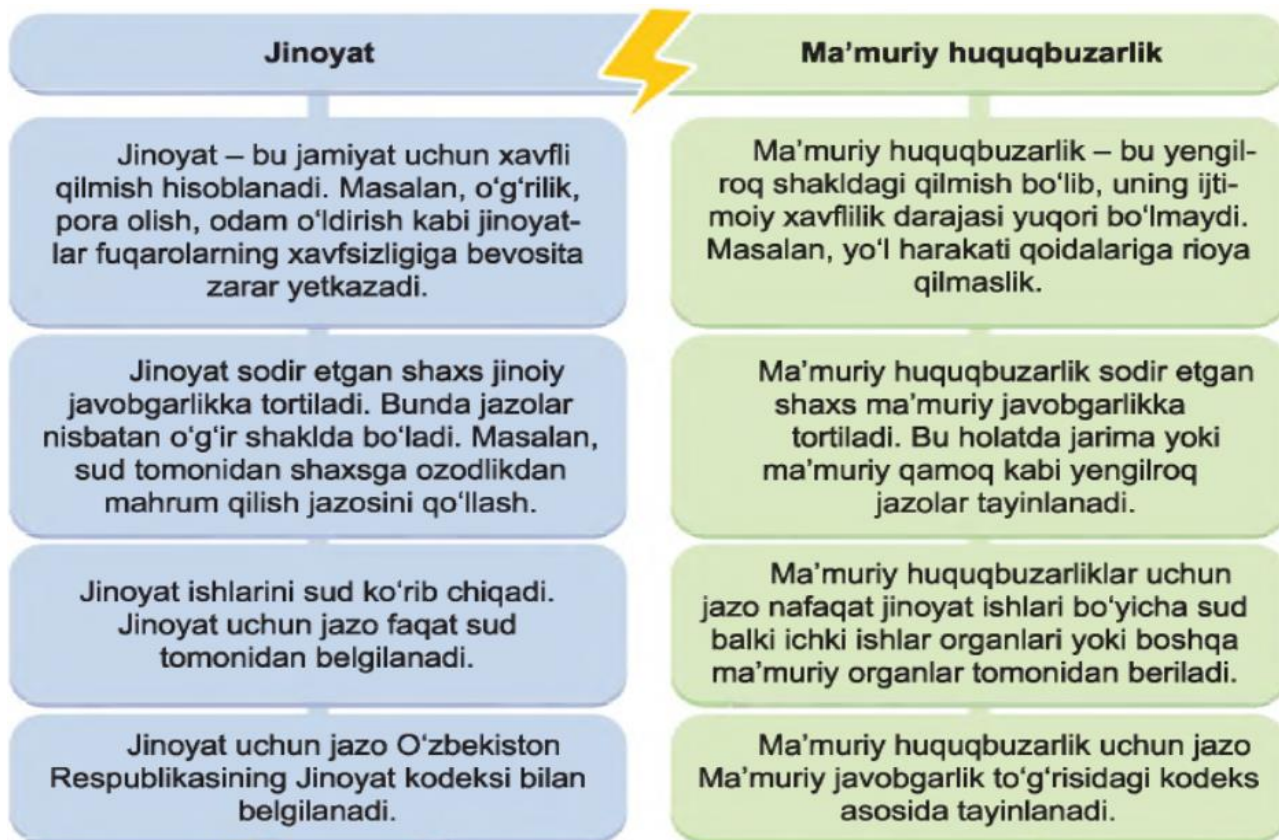
Jinoyat sodir etishda aybdor bo'lgan shaxsga nisbatan qo'llaniladigan jazo yoki boshqa huquqiy ta'sir chorasini odilona bo'lishi, ya'ni jinoyatning og'ir-yengilligiga, aybning va shaxsning ijtimoiy xavflilik darajasiga muvofiq bo'lishi kerak.

Ayb uchun javobgarlik

Shaxs qonunda belgilangan tartibda aybi isbotlangan ijtimoiy xavfli qilmishlari uchungina javobgar bo'ladi.

Javobgarlikning muqarrarligi

Qilmishida jinoyat tarkibining mavjudligi aniqlangan har bir shaxs javobgarlikka tortilishi shart.

Jinoyat sodir etganlikda ayblanayotgan shaxs uning aybi qonunda nazarda tutilgan tartibda oshkora sud muhokamasiyo'li bilan isbotlanmaguncha va sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlanmaguncha aybsiz deb hisoblanadi. Ayblanuvchiga o'zini himoya qilish uchun barcha imkoniyatlar ta'minlanadi.

O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, 28-modda

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

Quyidagi rasmlarga e'tibor qarating va savollarga javob bering.

1. Jinoyat deganda nimani tushunasiz? Jinoyatga qanday misollar keltira olasiz?
2. Quyidagi rasmlarda nimalar tasvirlangan?
3. Rasmlarning qay birida jinoyat huquqining asosiy manbasi keltirilgan?
4. Jinoyat sodir etgan shaxslarni tergov qilish bilan shug'ullanuvchi qanday davlat idoralarini bilasiz?
5. 3-rasmda qaysi huquqni muhofaza qiuuvchi organning rasmiy ramzi keltirilgan?

V. Darsni yakunlash: o'quvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O'IBDO': _____ (imzo) _____ (sana)

Sana:				
Sinf:				

Mavzu: Jinoiy javobgarlik va jazo tizimi

Darsning maqsadi:

Ta'limiy: o'quvchilarga "Davlat va huquq asoslari" fani har bir shaxs uchun zarur bo'lgan huquqiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, huquqiy bilimlarini yetuk bo'lishiga, huquqiy xulq-atvor va el-yurt ravnaqiga daxidorlik hissini o'yg'otish. Kundalik hayotida zarur bo'ladigan huquqiy masalalar, darslikda keltirilgan mehnat huquqi sohasidagi ishga joylashish, mehnat shartnomasi, ish vaqti, dam olish vaqti, mehnatga haq to'lash, intizomiy va moddiy javobgarlik kabi masalalar o'quvchilarning mehnat qilish borasidagi zaruriy bilim va ko'nikmalarini shakllantirish.

Tarbiyaviy: jinoyat huquqi, jinoyat protsessual huquqi, atrof-tabiiy muhitni huquqiy muhofaza qilish kabi so'nggi boblar yordamida maktab o'quvchilari jinoiy jazo va uni tayinlash asoslari, atrof tabiiy muhitni muhofaza qilishning huquqiy asoslari bo'yicha muhim va qiziqarli ma'lumotlar haqida tushuncha berish. Vatanimiz taraqqiyotiga munosib hissa qo'shadigan, adolat va qonun ustuvorligi g'oyalariga sodiq, yuksak huquqiy madaniyatli fuqarolar bo'lib yetkazish.

Rivojlantiruvchi: Vatanga sadoqat, jamiyat oldidagi mas'uliyat, qonunga hurmat kabi ijtimoiy fazilatlarni shakllantirish. Ma'muriy huquq bobida keltirilgan davlat xizmatlaridan foydalanish, davlat organlariga murojaat qilish, ma'muriy-huquqiy nizolar ustidan shikoyat qilish, ma'muriy huquqbuzarlik va ma'muriy javobgarlik kabi mavzular o'quvchilar uchun zaruriy bo'lgan nazariy-amaliy bilimlarni rivojlantirish.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiya elementlari:

Kommunikativ kompetensiya — ijtimoiy vaziyatlarda ona tilida hamda birorta xorijiy tilda o'zaro muloqotga kirisha olishni, muloqotda muomala madaniyatiga amal qilishni, ijtimoiy moslashuvchanlikni, hamkorlikda jamoada samarali ishlay olish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo'lish hamda foydalanish kompetensiyasi — aniq hisob-kitoblarga asoslangan holda shaxsiy, oilaviy, kasbiy va iqtisodiy rejalarni tuza olish, kundalik faoliyatda turli diagramma, chizma va modellarni o'qiy olish, inson mehnatini yengillashtiradigan, mehnat unumdorligini oshiradigan, qulay shart-sharoitga olib keladigan fan va texnika yangiliklaridan foydalana olish layoqatlarini shakllantirishni nazarda tutadi. Mazkur kompetensiyalar umumta'lim fanlari orqali o'quvchilarda shakllantiriladi.

Dars jihozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Darsning borishi:

№	Bo'limlar	Vahti
1	Tashkiliy qism	3 daqiqa
2	O'tgan mavzuni mustahkamlash	5 daqiqa
3	Yangi mavzu bayoni	15 daqiqa
4	Yangi mavzuni mustahkamlash	10 daqiqa
5	O'quvchilarni rag'batlantirish. Darsni yakunlash.	10 daqiqa
6	Uyga vazifa	2 daqiqa
Jami		45 daqiqa

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Jinoyat uchun javobgarlik - jinoyat sodir etishda aybdor bolgan shaxsga nisbatan sud tomonidan hukm qilish, jazo yoki boshqa huquqiy ta’sir chorasi qo‘llanilishida ifodalanadigan jinoyat sodir etishning huquqiy oqibatidir.

Jazo - bu jinoyat sodir etgan shaxsga sud tomonidan tayinlanadigan huquqiy ta’sir chorasidir. lining asosiy maqsadi jinoyatchini jazolash emas. Jazo mahkumni axloqan tuzatish, uning jinoiy faoliyatni davom ettirishiga to‘sqinlik qilish hamda boshqa shaxslar yangi jinoyat sodir etishining oldini olish maqsadida qo‘llaniladi.

Jazoning turi, miqdori va muddati jinoyatning og‘irligi, shaxsning aybi, jinoyat sodir etilgan sharoitlar va yengillashtiruvchi yoki og‘riashtiruvchi holatlarga qarab belgilanadi. Jazo jinoyat sodir etishda aybli deb topilgan shaxsga nisbatan davlat nomidan sud hukmi bilan qo‘llanadigan va mahkumni qonunda nazarda tutilgan muayyan huquq va erkinliklardan mahrum qilish yoki ularni cheklashdan iborat majburiy choradir. Jazo mahkumni axloqan tuzatish, uning jinoiy faoliyatni davom ettirishiga to‘sqinlik qilish hamda mahkum, shuningdek, boshqa shaxslar yangi jinoyat sodir etishining oldini olish maqsadida qo‘llaniladi.

Jarima - aybdordan davlat daromadiga Jinoyat kodeksida belgilangan miqdorda pul undirishdir.

Muayyan huquqdan mahrum qilish - sud tayinlagan muddat davomida aybdorning korxonalar, muassasalaryoki tashkilotlarda u yoki bu mansabni egallashini yoxud u yoki bu faoliyat bilan shug‘ullanishini taqiqlashdan iboratdir. Ana shunday mansab yoki faoliyat turi sud tomonidan ayblovd hukmida ko‘rsatiladi. Muayyan huquqdan mahrum qilish aybdorning mansabi yoki ish faoliyati bilan bevosita bog‘liq bo‘lgan jinoyatni sodir etganligi uchun asosiy jazo tariqasida tayinlanganda - bir yildan besh yilgacha muddatga, qo‘shimcha jazo tariqasida tayinlanganda - bir yildan uch yilgacha muddatga belgilanadi.

Majburiy jamoat ishlari - mahkumni haq to‘lanmaydigan foydali jamoat ishlarini bajarishga majburiy tarzda jalb qilishdan iboratdir. Mahkum ishlayotgan yoki o‘qiyotgan bo‘lsa, majburiy jamoat ishlari ishdan yoki o‘qishdan bo‘sh vaqtda o‘taladi. Mahkumlar

majburiy jamoat ishlarini o'tashi mumkin bo'lgan joylar va majburiy jamoat ishlarining turi mazkur jazoning ijrosini nazorat qiluvchi organlar tomonidan belgilanadi.

Axloq tuzatish ishlari - shaxs ish haqining o'n foizidan o'ttiz foizigacha miqdorini davlat daromadi hisobiga ushlab qolgan holda uni mehnatga majburan jalb qilishdan iborat bo'lib, jazo sudning hukmiga muvofiq mahkumning o'z ish joyi yoki mazkur jazo ijrosini nazorat qiluvchi organlar belgilab beradigan boshqa joylarda o'taladi.

Xizmat bo'yicha cheklash - harbiy xizmatni shartnoma bo'yicha o'tayotgan harbiy xizmatchini sud hukmida ko'rsatilgan muddat davomida muayyan huquq va imtiyozlardan mahrum qilib, pul ta'minotining o'n foizidan o'ttiz foizigacha bo'lgan miqdorini davlat daromadi hisobiga ushlab qolishdan iboratdir.

Ozodlikni cheklash - sud tomonidan mahkumga nisbatan uy-joyini u yoki bu sabab bilan tark etishni butunlay taqiqlashdan yoxud ishlash yoki o'qish vaqtdan, shuningdek ish yoki o'qish joyigacha borishi va uy-joyiga qaytib kelishi uchun zarur bo'lgan vaqtdan tashqari qolgan vaqtda uy-joyidan chiqishni cheklashdan iborat.

Intizomiy qismga jo'natish - muddatli harbiy xizmat harbiy xizmatchisini sud tomonidan belgilangan muddat mobaynida ichki tartibi ancha qattiq bo'lgan maxsus harbiy qismga joylashtirish orqali, muayyan huquq va imtiyozlardan mahrum etishdir.

Ozodlikdan mahrum qilish - mahkumni jamiyatdan ajratib, jazoni ijro etish koloniyasi yoki turmaga joylashtirishdan iboratdir. Ozodlikdan mahrum qilish bir oydan yigirma yilgacha muddatga belgilanadi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash *Quyidagi detektiv jumboq bilan tanishib chiqing. Kichik guruhlarga bolingan holda jumboqning yechimini aniqlang.*

Yakshanba kuni tongda ichki ishlar bo'limiga qotillik bo'yicha xabar kelib tushdi. Xolmurod uyidagi shaxsiy xonasida o'lik holda topilgan edi. Janob Sinchkov va ichki ishlar xodimlari darhol voqea joyiga yetib borishdi. Janob Sinchkov qotillik yuz bergan vaqtda uyda bolgan barcha shaxslarni so'roq qildi. Xolmurodning turmush o'rtog'i Mohigul mahzun holda quyidagi fikrlarni bildirdi: - "U erta sahar turib, har doimgidek, o'zining xonasiga kirib ketgandi. Keyin xonasiga kirsam, u qonga belangan holda yotgan ekan", - deb yiglab yubordi. Janob Sinchkov uydagi xodimlarni ham birma-bir so'roq qildi. Uy bekasi erta tongdan birinchi qavatda tozalash ishlari bilan band bolganini ta'kidladi. Bog'bon esa daraxt va ko'chatlarni sug'organligini, xizmatkor pochta bo'limiga xatlarni tashlash uchun chiqib ketganligini, oshpaz esa nonushta tayyorlash ishlari bilan shug'ullanganligini aytdi.

Savol. Sizningcha, jinoyatni kim sodir etgan?

V. Darsni yakunlash: o'quvchilarni yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

O'IBDO': _____

(imzo)

(sana)

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com. vab-sayiti orqali o'zingiz uchun kerakli hujjatlarni yuklab olishingiz mumkin.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

56 listdan iborat huquq fanidan 11-sinf II yarim yillik konspektini to'loq holda olish uchun telegramdan yozing.

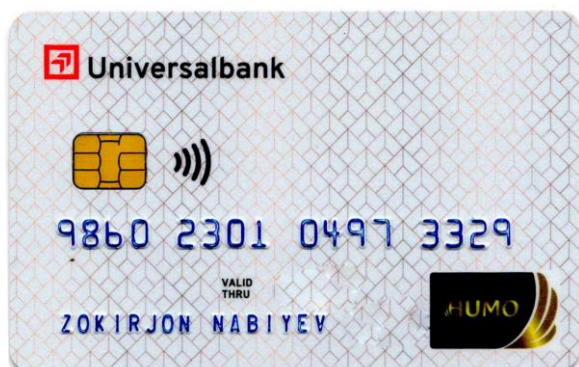

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: **UZCARD *880*9860230104973329*summa#**

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali vab-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud.

- 1. 1-11-Sinflar uchun kelajak soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar va tezislar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11.O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12.Psixolog hujjatlari**
- 13.Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14.Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15.Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ommalashtirish uchun dars ishlanmalar va ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**